

TRŽIŠTE PROZORA

Globalna kretanja, razvoj proizvoda
i analiza tržišta Rusije i Južne Koreje

IZRADILI

**Centar za razvoj i marketing
Hrvatski drvni klaster**

Zagreb, prosinac 2013.

Ovaj materijal daje uvid u industrijske trendove proizvodnje prozora i prezentira dijelove provedenih istraživanja za globalna tržišta, posebno za Rusiju i Južnu Koreju. Studija pomaže razumjeti pojedine tržišne udjele, pojašnjava osnovne parametre glavnih tržišta, prikazuje te analizira podatke o prodaji i potražnji prozora. Također analizira globalne šanse hrvatskih proizvođača prozora koji posljednjih godina ostvaruju napredak u izvoznim poslovima.

Europski sektor prozora je u dubokoj krizi

U studiji se daju prognoze kretanja tržišnih prilika te prikaz pojedinih tvrtki-tržišnih lidera, daju se informacije o njihovim profilima. Ovo je također prikaz generalnih informacija o trendovima u proizvodnji prozora i pojašnjava se proces razvoja proizvoda. Opća je ocjena trenutno zabrinjavajuća, posebice na tržištu EU, što je refleks postojećih gospodarskih prilika u Europi. U prodaji prozora vidljivo da je Sjever stabilan, dok na Jugu vladaju nepovoljne gospodarske prilike izazvane još uvijek snažno prisutnom krizom u sektoru graditeljstva.

Kina već kontrolira svjetsku proizvodnju prozora

U SAD-u je proteklih godina vlada spasila proizvođače prozora uvođenjem poticaja za energetsku učinkovitost, a glavna pažnja velikih proizvođača prozora usmjerena je na tržište Azije. Očekuje se da će do 2017. globalna potražnja za prozorima porasti za 7,1 posto na godišnjoj razini i dosegnuti impresivnih 223 mlrd. USD. Kina će te godine proizvoditi 36 posto svjetske proizvodnje. Predviđa se da će udio prozora i vrata od PVC-a i dalje biti dominantan, što je dio globalnog trenda u posljednjih 15-20 godina.

Drveni prozori su dio hrvatske i europske graditeljske tradicije

Slabi konjunkturni trendovi u graditeljstvu posljedično utječu na europsku industriju prozora, a najveći pad osjeća se u Italiji i Francuskoj, dok je u Njemačkoj tijekom 2012. ostvaren rast od oko tri posto. Osim izostanka projekata novogradnje, stagniraju i radovi oko sanacije i renoviranja starijih zgrada, i u javnom i u privatnom sektoru, na što utječe i sve veći broj nezaposlenih. Prilike u sjevernoj Americi su slične, dok s druge strane Azija kao i Rusija pokazuju dinamičan razvoj graditeljstva i „glad za prozorima“.

Ovaj sektor godišnje ostvaruje 158 mlrd. USD prihoda. Veliki proizvođači nalaze se u Kini, Americi te u Europi. Neki od važnijih svjetskih proizvođača prozora su globalne tvrtke YKK, JELD –wen, VELUX i LIXIL.

Drveni prozori u SAD-u drže 38 posto tržišta i dobro se pozicioniraju na svim rastućim tržištima.

Drveni okvir je proizvod srednje do više razine kvalitete na tržištu prozora. Oni u Americi drže 38 posto tržišnog udjela, ali samo tri posto svih prozora je doista od drva. Obloge od vinila i aluminija se koriste na 93 posto drvenih prozora na tržištu.

Oblaganje je jedan od načina da se osigura prestiž - ugled drvenih prozora u odnosu na trajnost modernijih prozora koji nisu od drva.

U posljednjem desetljeću uočava se velika zahtjevnost kupaca u vezi ekološkog porijekla drva pa se za proizvodnju prozora preferira certificirano drvo s FSC ili PEFC certifikatima.

Sve se češće na tržištu pojavljuju revolucionarni oblici novih profila prozora

Nove tehnologije

Vodeći svjetski proizvođači prozora kontinuirano rade na primjeni mnogobrojnih inovacija u poboljšanju toplinske provodljivosti, površinske zaštite i izgleda

Drvo je tradicionalan materijal za prozore

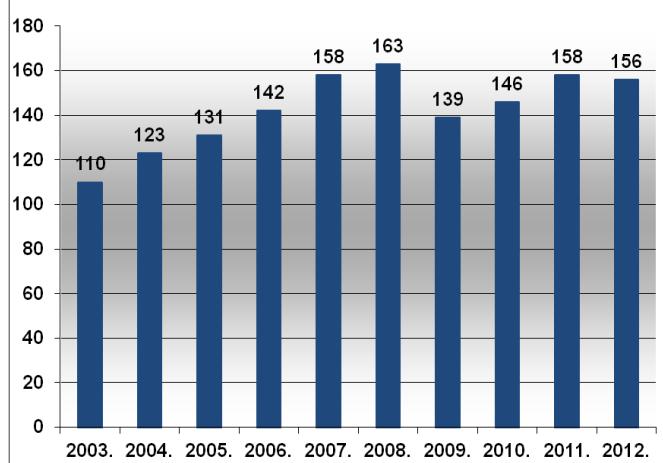
Sav materijal za proizvodnju prozora dobiva se pažljivom selekcijom drva od pilane do montaže, a drvo se mora umjetno osušiti na vlagu od 6 do 10 posto. Uobičajeno se proizvode standardne dimenzije prozora, dok većina proizvođača predviđa mogućnost udovoljiti složenim zahtjevima i specifikacijama klijenta koje često podrazumijevaju i posebne oblike ili izvanserijske dimenzije.

Kombinacije drvo-aluminij ili drvo-PVC su globalno najtraženije

Upravo je kombiniranje drva s drugim materijalima osiguralo da se drveni prozori sačuvaju od daljnje erozije svoga tržišnog udjela. Zahvaljujući uspješnim eksperimentima s osnovnim materijalima kojima se oblagalo drvo te različitim izolacijskim materijalima, kao i stalnim unaprjeđivanjem funkcije stakla, postiglo se dovoljno prednosti koje su bile u stanju odgovoriti na sve prednosti umjetnih materijala, prije svega PVC-a.

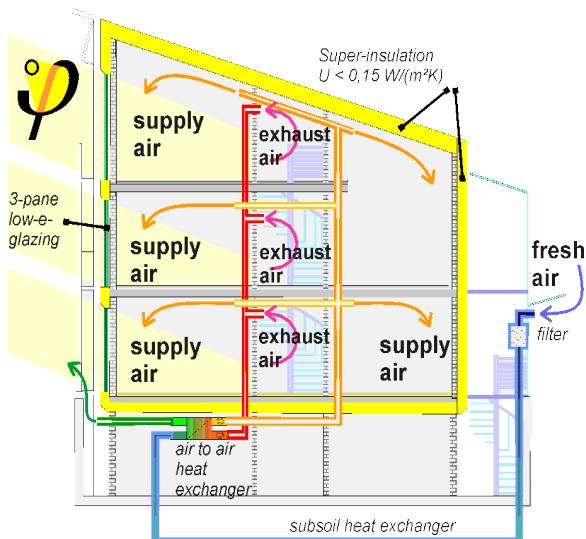
Tržišni udio drvenih prozora sada se stabilizirao, dok udio aluminija pada jer ga istiskuje PVC

POTROŠNJA PROZORA I VRATA NA 30 GLAVNIH TRŽIŠTA U MLRD. USD

ENERGETSKA UČINKOVITOST

Ukoliko se želi smanjiti troškove grijanja koji ponekad čine 75 posto troškova za energente u režijskim troškovima stanovanja, potrebno je postaviti ili povećati debljinu toplinske izolacije te zamijeniti neodgovarajuću vanjsku stolariju a to podržavaju mnoge vlade.

Smanjenje troškova kao strateški prioritet

Toplinska izolacija ne samo da smanjuje gubitke energije u zimskim mjesecima, već omogućava da se u ljetnom razdoblju kuća ne zagrijava. Tako možemo gotovo u potpunosti izbjegći ugradnju klima uređaja ili postići da njihov kapacitet i potrošnja energije budu manji nego prije adekvatne zaštite.

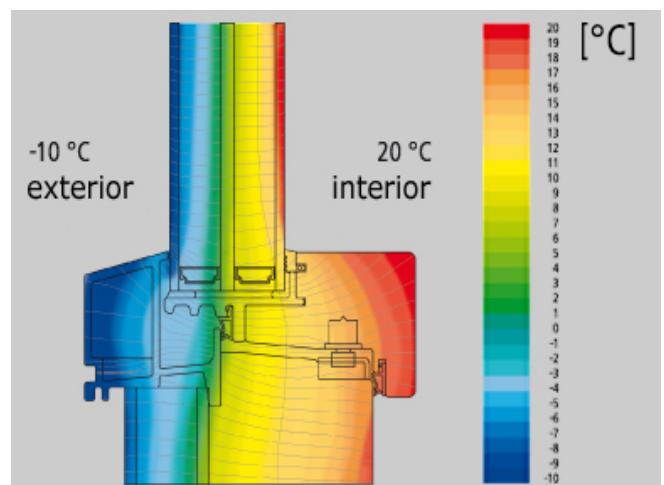

U svim razvijenim zemljama na snazi su različiti oblici kampanja za energetsku učinkovitost

Gubici topline, ističu stručnjaci, u najvećoj mjeri idu kroz vanjsku ovojnici zgrade:

- gubici kroz vanjski zid: 21 posto
- gubici kroz pod: 6 posto
- gubici preko vanjske stolarije: 51 posto
- gubici kroz kroviste: 10 posto
- gubici na sustavu za grijanje: 12 posto.

Energetski učinkoviti prozori će pored smanjenja troškova za grijanje pridonijeti i povećanju ugodnosti u prostoru stanovanja. Novi prozori imaju dva do tri puta manje toplinske gubitke od starih.

Energetska efikasnost u zgradarstvu utječe na smanjenje potrošnje svih oblika energije, ugodniji i kvalitetniji boravak u zgradama, uz duži životni vijek zgrade, te pridonosi zaštiti okoliša i smanjenju emisija štetnih plinova u okoliš. Cijene energije i energenata će, zbog globalnih i lokalnih razloga, u idućem razdoblju i dalje rasti - što će utjecati na porast troškova života i stanovanja.

Direktiva EU 2002/91/EC o energetskim karakteristikama zgrada jasno obvezuje na štednju energije u zgradama EU

Tehnologija izrade pametnih prozora i velikih staklenih stijena znatno je napredovala u mnogim tehničkim i koncepcijskim pitanjima, a ključni izazovi još uvijek se odnose na postizanje viših stupnjeva uštede energije, kakve danas još nisu poznate. Razvoj nije dostupan svima budući da su inovativne proizvodnje suočene s visokim troškovima i često su nedostupne prosječnim tvrtkama.

Samočisteći prozori

Njemačka drvorerađivačka tvrtka Holz Schiller GmbH izložila je prošle godine na sajmu u Nürnbergu svoju posljednju inovaciju – sustav drvenih prozora koji ne zahtijeva održavanje. S novim je sustavom vanjsko održavanje (periodično premazivanje prozora lazurama, lakovima i sl.) postalo stvar prošlosti.

Osim što je vanjsku zaštitu bojenjem učinio nepotrebnom, Holz Schiller primijenio je novi, jedinstven sustav lameliranja prozorskih profila DRVO + TERMODRVO + DEKOR-FOLIJA, koji jamči potpunu stabilnost poprečnog presjeka. Njemačke proizvodne tvrtke često prevode globalne projekte i inicijative usmjerene na razvoj i unaprjeđenje izrade prozorskih jedinica te se Nijemci označavaju kao glavni inovatori.

Sve više istraživačkih timova diljem svijeta radi na usavršavanju i odabiru novih materijala čime se pokušava pronaći optimalno i trajno rješenje za proizvodnju prozora, koje će ovaj sektor približiti tehnologijama i sofisticiranim rješenjima 21. stoljeća.

Očekuje se da će inovacije ubrzo dovesti do proizvodnje drvenih prozora visoke klase „iz garaže“

INOVACIJE – RAZVOJ PAMETNIH PROZORA

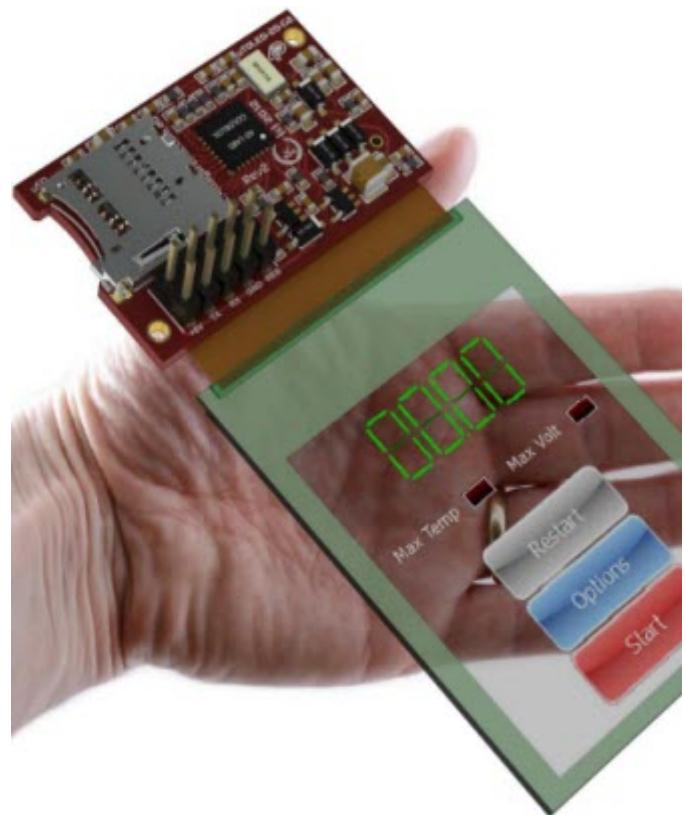
Koliko su u praksi prozori pametni, u pravilu ovisi o tome koliko su u stanju efikasno se prilagođavati svim relevantnim uvjetima okoline. Tako bi pametni prozori trebali prepoznavati i prilagođavati se vanjskoj i unutarnjoj temperaturi, intenzitetu i kutu ulaznog svjetla, intenzitetu vjetra, ali i količini vlage u zraku.

Elektrokromatski prozori omogućuju da ih prema želji, odnosno sukladno uvjetima okolinskog svjetla, u manjoj ili većoj mjeri zatamnimo. Možemo ih vidjeti na skupljim vozilima ili novijim poslovnim zgradama. Korištenjem električnog polja mijenjaju se optička i termička svojstva prozora. U sendviču dvaju ili više stakala nalazi se još nekoliko slojeva koji čine vanjske, potpuno transparentne, elektro-vodiče između kojih je sloj s elektrodama i elektrokromatski sloj te sloj ioniziranog vodiča. Takvi pametni prozori mogu posredstvom senzora automatski reagirati na okolinsko svjetlo ili na neki dio svjetlosnog spektra – npr. infracrvene zrake. Primarna funkcija im je zaštita od prejakog svjetla, ali i značajna ušteda energije.

Pametni prozori od likvidnog kristala

prioritetno su pak namijenjeni osiguranju diskrecije jer svojom tehnologijom omogućuju da se potpuno prozirno staklo praktički trenutno pretvori u mlijeko. U sendviču dva grijana stakla nalaze se dva sloja s transparentnim premazom vodiča koja u sredini sadrže još jedan vrlo tanki sloj finih tekućih kristala koji pri naponu reagiraju tako da iz slučajnog rasporeda ti kristali poprimaju pravilan raspored koji omogućuje potpunu prozirnost prozora. Za razliku od elektrokromatskih prozora, oni ne dovode do ikakve štednje energije.

Ne možemo još govoriti o masovnoj proizvodnji ove vrste „pametnih“ prozora koji su cijenom ipak preskupi široj populaciji ili prosječnim investitorima

Prozori – solarni paneli

To je bez sumnje novi iskorak u tehnologiji konstrukcije prozora. Norveška tvrtka EnSol AS uspjela je izraditi i patentirati posebni solarni prozirni film koji se postavlja na prozorska stakla i koji putem metalnih nano-čestica sunčeveo svjetlo pretvara u energiju potrebnu za grijanje ili rasvjetu kuće. Komercijalizacija tih solarnih filmova mogla bi početi oko 2016. godine i očekuje se da će ostvariti revolucionaran pomak u ovom sektorу.

Pomalo je ironično, ali razvoj novih pametnih tehnoloških rješenja poput nanotehnologija često se koristi i kao kompenzacija ljudskog nemara i nedovoljne brige za energetsku potrošnju i zaštitu okoliša. Prozori tako umjesto nas mogu automatski štedjeti energiju te se prilagođavati vanjskim uvjetima svjetla i topline. Prozori su kroz svoj povijesni razvoj slijedili i razvoj novih tehnologija, ali i novih filozofija razvoja društva i sustava.

AMERIČKO MINISTARSTVO ENERGETIKE

procjenjuje da je klasično staklo energetski visoko neučinkovito i zastarjelo te već danas praktički predstavlja „energetsku rupu“

PROZORI I NANOTEHNOLOGIJE

Danas se umjesto stakla sve više koriste različite vrste polimera, a nano-čestice omogućuju optimaliziranje svih željenih svojstava takvih prozirnih filmova.

Nano-polimeri, uz potpunu prozirnost i mogućnost fine kontrole zasjenjenja, povećavaju energetsku učinkovitost čak za nekoliko puta

Proizvodnja stakala za prozore također zahtijeva značajno veću potrošnju energije nego izrada polimerskih nano-filmova koji ih u praksi sve uspješnije zamjenjuju. Izrada tih nano-filmova inspirirana je svemirskim programom NASA-e u kojem je astronautska kaciga morala omogućiti maksimalnu zaštitu od različitih zračenja, ali i od vanjske temperature. Tada je primjenom nanotehnologije izrađen film debljine jednog atoma zlata (Eagle Shield Technology) sa svim poželjnim svojstvima prozirnosti i istovremene neophodne zaštite. Taj primjer najbolje pokazuje koliko je važan razvoj novih tehnologija i koliko je kasnije široka primjena svih efikasnih inovativnih rješenja.

Finski proizvođači teže inovacijama

Znanstvenici iz ove Skandinavske zemlje su prije nekoliko godina prijavili patent samočistećih stakala dajući prozorima i velikim staklenim površinama novi atribut pametne funkcije. Premazivanjem stakla određenim nano-filmom prozor je tako dobio svojstvo da kapljice kiše iskoristi za čišćenje velikih staklenih površina. Patent koji je tada bio na samo jedan korak od naših tramvaja donio je novu konkurentnu prednost javnim vozilima ili ostakljenim poslovnim zgradama.

Nano tehnologije su primjenjivane još u srednjovjekovnim crkvama

Stoljećima se smatralo da su obojeni prozori na crkvama – vitraji – imali isključivo sakralnu i dekorativnu funkciju prikazujući crteže svetaca i različite sakralne motive. Novija istraživanja, međutim, pokazala su da su ti srednjovjekovni vitraji rađeni od boja koje su sadržavale nano-čestice zlata. Takvi vitraji osvijetljeni sunčevim zrakama pokazuju neposredno svojstvo fotokatalizatora, odnosno pročišćavanja zraka. Znanstvenici s australskog sveučilišta Queensland objavili su tako svoje opsežno istraživanje u kojem su pokazali kako sunčeve zrake stvaraju elektromagnetsko polje koje reagira s oscilirajućim elektronima u atomima zlata te utječe na rastvaranje čestica prašina i različitih organskih kemikalija čisteći tako zrak u prostoriji.

TRŽIŠTE PROZORA U EUROPI PROŽIVLJAVA KRIZU

Udio PVC okvira u 27 zemalja članica EU je 2011. iznosio 49,9 posto, udio metalnih konstrukcija 24,3 posto, udio drvenih konstrukcija 21,5 posto, a udio drvo-metal kombinacije 4,4 posto.

PVC najpopularniji u Rusiji

U Norveškoj, Švicarskoj i Turskoj omjeri su iznosili: 67,8 posto za PVC, 17,5 posto za metal, 10,6 posto za drvo te 4,1 posto za drvo-aluminij. Rusija i Ukrajina pak preferiraju PVC okvire te je njihov udio na tim tržištima preko 80 posto, u odnosu na metalne okvire kojih je 8,7 posto, drvene okvire s udjelom od 10,2 posto te tek 1 posto drvo-aluminijskih okvira.

Moderna arhitektura vrlo intenzivno naglašava ulogu prozora i vrata koji imaju neke nove funkcije i komunikacijske zadaće

Tržište prozora u Europi stagnira

Negativni trendovi u prodaji su zabilježeni na tržištu Nizozemske, Grčke, Portugala i Španjolske. Tako je grčko tržište 2010. palo za 33 posto, 2011. za 12 posto a 2012. za dodatnih 14 posto. Nizozemska je ostvarila pad od 7 posto 2010., a 2011. je uslijedio blagi porast od 1 posto te ponovno snažni pad od 12 posto 2012. godine.

Portugal i Španjolska – nestabilan Jug Europe

Sve tri godine imale su negativan trend i u Portugalu: 2010. je tržište palo za 9 posto, 2011. za 11 posto a 2012. za preko 12 posto. Španjolska je pak zabilježila ogroman pad od 22,5 posto 2012., potom 23 posto 2011. te 12 posto 2012.

Ovo je refleks trenutnih gospodarskih prilika u Europi te je i u prodaji prozora vidljivo da je Sjever stabilan, dok na Jugu vladaju nepovoljne gospodarske prilike i u sektoru graditeljstva.

STRUKTURA TRŽIŠTA EU - 133 mil. prozora

- **73,2 mil. prodanih prozora u 27 članica EU (54,8 posto)**
- **24,7 mil. je prodano u Norveškoj, Švicarskoj i Turskoj (18,5 posto)**
- **35,7 mil. prozorskih jedinica prodano je u Rusiji i Ukrajini (26,7 posto)**

TRŽIŠTE PROZORA U KINI

Kina je danas najveći svjetski proizvođač prozora i vrata, sa stabilnom pozicijom tijekom 2012. Zahvaljujući tome i agresivnom pristupu postojećih proizvođača, Kina će u narednom desetljeću doći do impresivnog tržišnog udjela svjetske proizvodnje prozora.

Vizurama kineskih gradova dominiraju novogradnje

2017. Kina će kontrolirati 36 posto svjetske proizvodnje prozora

Očekuje se da će sljedeće godine tržište prozora u Kini porasti za 7,7 posto i dosegnuti vrijednost od 46 mlrd. USD. To se ocjenjuje umjerenim rastom, s obzirom da su od 1999. do 2009. stope rasta tržišta prozora bile iznad deset posto. Do 2017. globalna potražnja za prozorima porast će za 7,1 posto te će na godišnjoj razini dosegnuti 223 mlrd. USD. Ozbiljne analize prilika i prognoze razvoja ovog sektora predviđaju da će industrija prozora rasti sa svjetskom potražnjom graditeljskih proizvoda, a Kina će učvrstiti svoju lidersku poziciju kroz kontrolu tržišnog udjela većeg od trećine ukupne svjetske proizvodnje prozora.

Novogradnje dominiraju

Stambeno tržište čini 54 posto ukupnog tržišta prozora, a daljnja povećanja očekuju se na urbanom multi-family tržištu. Međutim, potražnja za prozorima u nestambenim segmentima će rasti brže nego u rezidencijalnom segmentu, prije svega zbog jake građevinske aktivnosti u infrastrukturnom i institucionalnom segmentu. Za razliku od SAD-a, gdje je važan dio tržišta obnova i rekonstrukcija postojećih zgrada, u Kini se glavne sektorske aktivnosti građevinskog sektora, pa tako i ovog velikog podsektora opremanja objekata svim vrstama

prozora, usmjeravaju na novogradnje koje dominiraju na kineskom tržištu s velikim udjelom od preko 70 posto.

Centralna i sjeverna regija bit će najbrže rastuća tržišta

Rast prozora i vrata na tržištu šest kineskih regija znatno varira s obzirom na čimbenike kao što su ekonomski, socijalni i kulturni uvjeti, zemljopisne značajke te klima i različite demografske pojave. Korist od dosad ostvarenog brzog napretka u urbanizaciji i industrijalizaciji u regiji centralna-sjeverna Kina će rezultirati najvećim rastom u državi. Međutim, regija centralna-istočna Kina će zbog svog velikog udjela u stanovništvu i gospodarstvu ostati najveći potrošač prozora i vrata na kineskom tržištu. U toj će se regiji ostvariti gotovo polovina ukupne prodaje u 2014.

Hotelska industrija je velik i dinamičan investitor koji koristi sve više kvalitene opreme

Rast poslovnog i osobnog dohotka, povećanje potražnje za većim životnim prostorom, porast industrijalizacije i urbanizacije, daljnji razvoj privatnog vlasništva, zabrinutost oko potrošnje energije i sve veće korištenje razvojnog potencijala stranih ulaganja u Kini dovest će do još snažnijeg rasta tržišta prozora.

DINAMIČNI GRADITELJSKI TREND OVI U ZALJEVSKIM ZEMLJAMA

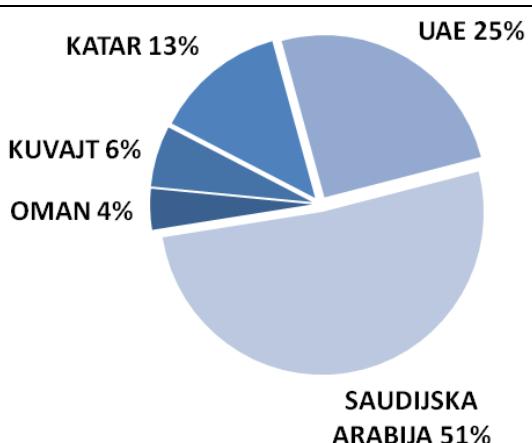
Prognozira se da će se 4,300 mlrd. USD potrošiti na građevinske projekte u zemljama MENA regije u narednih deset godina. Primjerice samo će se u Saudijskoj Arabiji za infrastrukturu, promet, socijalne reforme i masovnu stambenu izgradnju izdvojiti 750 mlrd. USD te dalnjih 500 mlrd. za projekte u energetici, logistici i obrazovanju.

Građevinski projekti u Zaljevu bili su u 2012. vrijedni više od 68,7 mlrd. USD. Ti podaci govore da je rast bio nešto sporiji od vrlo ambiciozno najavljenih očekivanja, no isti pokazuju da je građevinski sektor u regiji porastao za velikih 48 posto (2011. prihod je iznosio 46,5 mlrd USD). Osim toga, nepotpuni podaci za 2013. predviđaju da će se poslovi gradnje i ove godine pokazati ključnom gospodarskom granom budući da će porasti za dodatnih 19 posto vrijednosti, odnosno da bi se krajem godine trebalo prihodovati 81,6 mlrd. USD.

Lokalni graditeljski sajmovi su među vodećima u svijetu

TRŽIŠTE PROZORA U GCC ZEMLJAMA

Unutar MENA regije, rast izgradnje bit će uvjetovan povećanjem stanovništva, daljnjim gospodarskim rastom kao i naglašenom željom lokalnih vlasti i posebice investitora u GCC zemljama za diversifikacijom, o čemu već svjedoči niz autentičnih objekata koji su globalno prepoznatljivi (Burj al Arab, Palm Island, Burj al Kalifa itd.). Tu je također neophodno spomenuti i neke globalne poveznice, poput priprema za globalne sportske događaje, osobito za Svjetsko nogometno prvenstvo, koje će se održati u Kataru 2022. godine.

Futuristički projekt zračne luke u Dubaiu

Tržište nekretnina – generator rasta u graditeljstvu

U posljednjih nekoliko desetljeća UAE i obližnje zemlje prolaze neviđeni rast na tržištu nekretnina, koji s druge strane uzrokuje kontinuirani rast potražnje za staklenim proizvodima visokih performansi, istovremeno uvažavajući visoke standarde zaštite okoliša i visoke kvalitete proizvoda.

Analitičari predviđaju da će Dubai u srednjoročnom razdoblju ostvarivati nešto sporiji, ali i dalje ozbiljan rast.

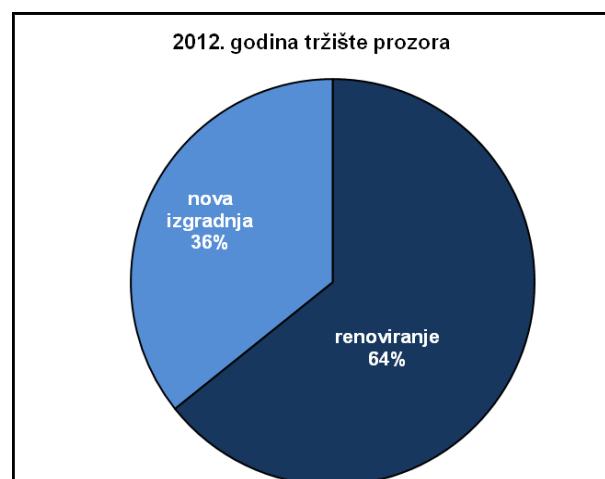
ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Dosadašnje analize mnogih europskih proizvođača prozora, kao i američkih tvrtki, jasno pokazuju da s dobro razvijenom strategijom, zapadni proizvođači drvenih prozora mogu biti konkurentni na japanskom i korejskom građevinskom tržištu, kao i u zemljama Zaljeva. U SAD-u za sada ozbiljnije prodaju tek Kinezi.

Tržište zemalja Srednjeg istoka, odnosno Perzijskog zaljeva je nezaobilazna destinacija za sve kvalitetne svjetske prozore jer se isto bazira na rastućem graditeljstvu koje i dalje bilježi impresivan uzlazni trend, potaknut ozbiljnom državnom potrošnjom na izgradnji široke društvene infrastrukture. To je odgovor vlasti protiv globalnog gospodarskog usporavanja, ali i sprječavanje širenja socijalnih nemira koje je arapsko proljeće već proširilo na neke zemlje regije.

Rusko tržište prozora je još uvijek poželjno za mnoge europske dobavljače.

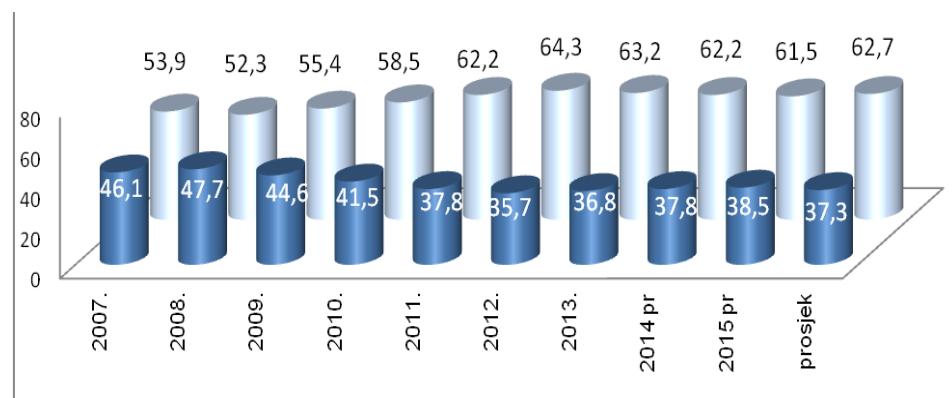
Istovremeno, prodaja u Rusiju označava posao s puno nepoznanica iako tvrtke iz Koreje i Kine a PVC-om polako uspijevaju zauzeti dobre pozicije.

U svijetu sve više prevladavaju poslovi renoviranja i obnove stambenih i poslovnih prostora, umjesto izgradnje novih koji su bili u usponu do 2008. godine.

Kina i u ovom sektoru diktira trendove

Predviđa se da će se potražnja za prozorima i vratima u Kini povećati po stopi od 7,7 posto te nadmašiti rast u većini drugih dijelova svijeta. Poslovna i stambena tržišta rastu sličnim stopama, a potražnja za prozorima i vratima u nestambenim zgradama u Kini bit će 12 posto veća na godišnjoj razini. Taj segment tržišta obuhvaća više od tri petine ukupne potražnje na kineskom tržištu prozora, a zasad analitičari ne nude luke recepte za ulazak na kinesko tržište prozora.

NOVOGRADNJA

RENOVIRANJE

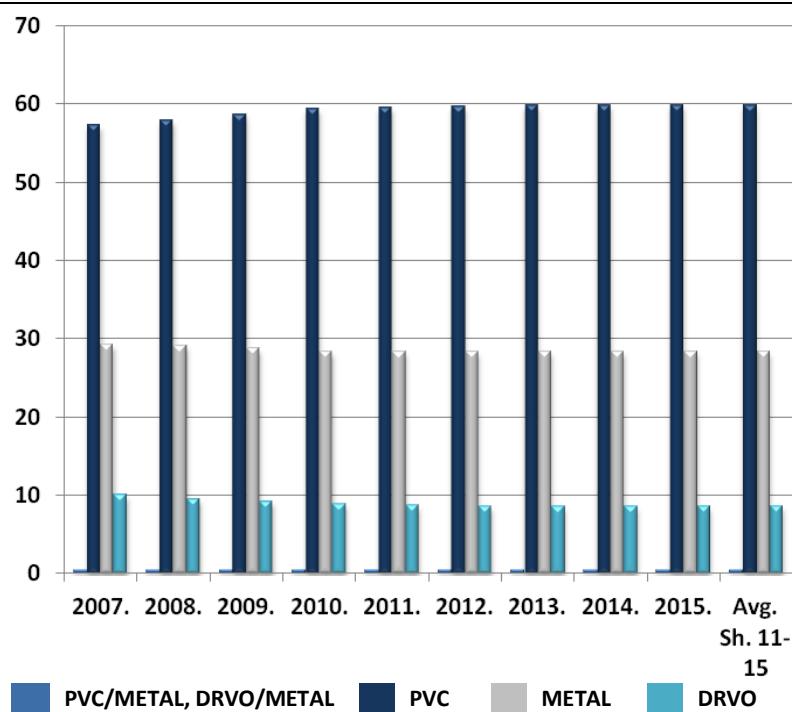
Činjenica je da se industrija drvenih prozora specijalizirala i usavršavala najprije u Europi te potom i u SAD-u, stoga mnogi europski proizvođači prozora na novim tržištima nude široku paletu premaza za prozore u različitim nijansama, kao i značajne inovacije za energetsku učinkovitost ili smanjenje buke.

Drvo pobjeđuje - dobiva novu šansu!

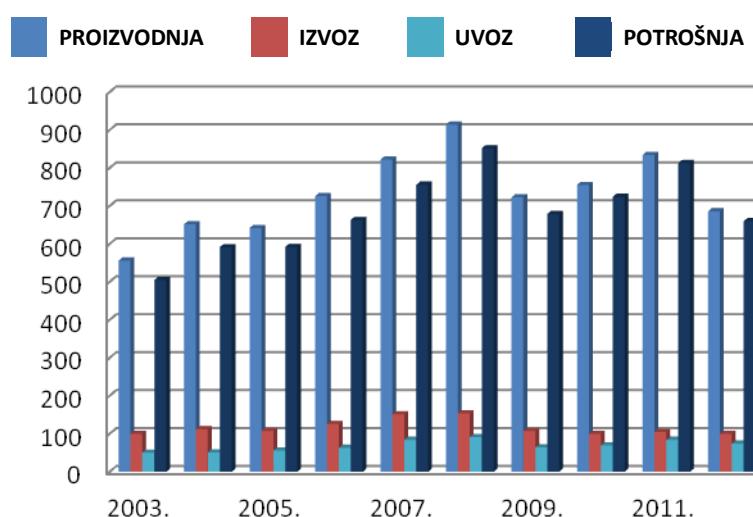
Potražnja za metalnim proizvodima namijenjenim izradi prozora osjetit će nešto sporiji, ali još uvijek zdrav rast kroz 2014. godinu. Unatoč gubitku tržišta, u jednom dijelu uzrokovanih usponom PVC-a, metal će ostati važan materijal za izradu prozora i vrata, a u SAD-u i Japanu dominira već desetljećima. U takvoj žestokoj utakmici između prozorskih materijala koja se vrlo intenzivno odvija na svim kontinentima, ipak su se u posljednje vrijeme pojavili neki pobjednički znaci u korist drvenih prozora. Naime, u cilju jačanja prednosti drvenog prozora u usporedbi s onim izrađenim iz plastike, vodeći svjetski proizvođači nude drvene okvire prevučene folijom vinila ili izvode oblaganje aluminijem vanjskog dijela okvira uobičajeno izloženog atmosferiljama. Aluminijска облога се дизајнира vrlo funkcionalno kako bi osigurala zaštitu od vremenskih utjecaja i smanjila zahtjeve za održavanje kao i poboljšala svojstva energetske učinkovitosti. Sve to potvrđuje da drveni prozori, odnosno njihove izvedenice drvo-aluminij ili drvo-vinil, imaju odlične izglede za dugoročno natjecanje s PVC i aluminijskim okvirima. Kompozitni prozori privlače sve više svjetskih potrošača.

UDIO MATERIJALA ZA IZRADU PROZORA

Tržište JIE je pomodarsko i favorizira PVC kao jeftin prijelazni materijal!

FINSKO TRŽIŠTE PROZORA

Hrvatski proizvođači prozora su unatoč nizu nepovoljnih faktora koji se mogu uočiti na domaćem tržištu, prije svega oko udjela PVC prozora i loših stavova potrošača, još uvijek relativno agilni te žele unaprijediti svoje pozicije u izvozu. U Finskoj je primjerice proizvodnja gotovo jednaka potrošnji pa nema veće potrebe za uvozom. Finci ipak žele izvoziti. Većina hrvatskih tvrtki usredotočuje se na europsko tržište, Njemačku i Italiju prije svega, ali neke tvrtke poput Lokava ili Panu su sve više globalno orijentirane pokušavajući uloviti priključak na velike poslove koji se odvijaju na tržištima Rusije, Koreje ili Japana.

Hrvatske tvrtke se trebaju usmjeriti na nova tržišta, ali s novim izvoznim paradigmama. Primjena inovacija može pomoći pronalasku rješenja za pozicioniranje na naprednjim tržištima. Inovacije oko poboljšanja funkcije prozora, stakla, primjena nanotehnologija, uporaba prozora u kombinaciji s različitim elektroničkim detektorima - sve to može ojačati konkurentnost.

Što trebaju učiniti hrvatski proizvođači drvenih prozora?

Potrebno je uzeti u obzir provođenje nekoliko ključnih aktivnosti kako bi se povećala konkurentnost hrvatskih prozora na novim tržištima:

- 1) uspostaviti programe obuke i obrazovanja za lokalne građevinske profesionalce,**
- 2) izdati priručnike na lokalnom jeziku o proizvodnji i distribuciji generičke prozorske instalacije,**
- 3) prevesti dokumentaciju o proizvodima i sve potrebne informacije o ugradnji prozora na engleski i lokalni jezik,**
- 4) pružiti tehničku podršku i omogućiti uspostavu mreže zamjene rezervnih dijelova i servis za prozore na novim tržištima.**

Otežavajuće okolnosti

- 1) Tržište prozora i vrata je u velikoj mjeri ovisno o građevinskim poslovima te pozicioniranju arhitekture na brzorastućim tržištima koja su uobičajeno distancirana, složena i nepoznata,**
- 2) Svjetski investitori pod pritiskom „zajednice i banaka“ pokušavaju nabaviti graditeljske proizvode u radijusu od 500 milja kako bi se promicao održivi pristup građenju te smanjenje globalnog onečišćenja povećanjem transportnih troškova,**
- 3) Bez R&D aktivnosti je nemoguće pratiti konkureniju koja inovira materijale i procese kojima želi osvojiti poželjna tržišta.**

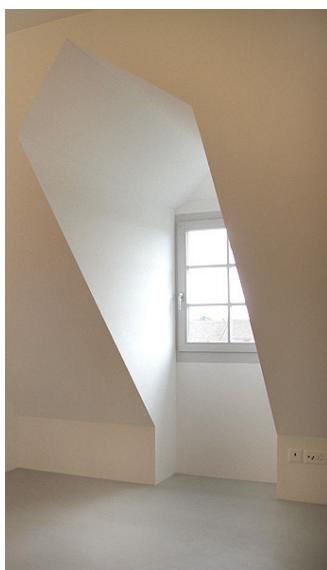
Još jedan važan problem odnosi se na potrebu certificiranja, označavanja i specificiranja prozora budući da stručnjaci u tom pogledu ocjenjuju kako će tržište i kupci i dalje pokazivati veliko zanimanje za opis karakteristika i svojstava prozora.

Cijene prozora su relativno stabilne, s blagim rastom metalnih i kompozitnih materijala poput kombinacije drvo-aluminij. Sve se više traže proizvodi s kvalitetnim svjetski priznatim certifikatima i provedenim testiranjima u laboratorijima poput njemačkog IFT-a

Orijentacija na kvalitetu i pojedine tržišne niše

Budući da hrvatski proizvođači prozora nisu u stanju zadovoljiti veće količine i uvjete koje proizlaze iz većine glavnih tržišta, potrebno je na osnovu analize izraditi specijalizirane strategije, bazirane na kvaliteti i specifičnim karakteristikama hrvatskih prozora. U tome mogu znatno pomoći nove integrirane tehnologije, koje već kroz proces projektiranja i organizacije proizvodnje smanjuju otpad i smanjuju ukupno vrijeme proizvodnje, što su osnove nove konkurentnosti. U svojoj baznoj osnovi prozori također moraju osigurati visoke izolacijske učinke, koji će štiti od vanjskih vremenskih uvjeta i buke te stvoriti vrlo učinkovito odvajanje unutarnjih i vanjskih klimatskih uvjeta te tako pridonijeti štednji energije. To su sve važni elementi koje je potrebno komparirati s dosadašnjim iskustvima hrvatskih tvrtki na pojedinim tržištima, kao i s najnovijim iskustvima vodećih svjetskih proizvođača te sektorskih stručnjaka-opinion makera koji redovito daju prognoze kretanja na tržištu prozora.

STUDIJU IZRADIO
STRUČNI TIM

Marijan Kavran
Ana Dijan
Sonja Ištvanić
Rosana Šimunović
Nela Kotur